

KUER KE CUP

LËK KE AMÏDHIËETH BUÛTH DE CUP Ë MENH DU

Athör kån adhil bĩ ya gãm raan thiökic ke menh ë thukul në Behaviour Review Conference.

Athör kån ee lëk böth ke menh ë thukul ku raan thiök

- Yeñu bĩ looi na nõñ yĩn kë diir yĩn në cup de menhdu
- Yeñu lëu bĩ tuõl tẽ cĩnẽ cup thök ë luoi
- Ye tẽnõ yenẽ lo thĩn kë lëk kök ku kuõny.

Në wët de lëk met rõt thĩn në kuer de cup, nõñjiic luoi ku këde yenh ë nõk, ku yeñu ye nõõth bĩ rõt looi tuen ke cup kën tuõl, tĩñ

www.education.vic.gov.au/school/parents/behaviour/Pages/faqs.aspx

MENHDIË ACÏ COP, YEÑU YE LUËL DE YIC?

cup ee kuer yenẽ menh ë thukul nyaai në thukul në thukul cĩnẽ yen gõt thĩn ë men ke cie kån ber lo dhuk.

Cup cie kån ë ber lo dhuk në thukul de menh ë thukulic ee dhõl de kuum rac arët tõ kekẽ bẽny-tuenj/ mẽndiir de thukul ku alëu bĩ ya looi tẽ cĩnẽ kuer kök yenẽ kuõc rëer /akalak muõk thĩn tuõl. Kuõc rëer/akalak ë menhde thukul adhil bi ya kë rac arëtic cõk cup yetõk yenẽ kuer tõ.

Në thãã lik kök cup alëu bĩ ya yen ëkẽ puõth loi rõt tẽ cĩ menh ë thukul ya raan cĩ tõ ke lëu bĩ nyiec rëer ë mĩnh ë thukul kök ku kõc luoi ku/ka rëc nyiec lon ajuier de thukul ë piõõc.

Cup acie lëu bĩ ya looi keye wët de kë wẽn ye tuõl kake kënë ciir, cit men de wæt ë kõltõk, cĩn kuat ë tẽtõõk cĩ yëk mĩth ë thukuul kök ka kõc thiããk ke thukul.

YEÑU LËU BÏ BËNY-TUENJ/ MËNDIÏR) KAN TãAU TUENJ KE KËN GOR TAK LON BÏNË MENHDIË COP ?

Ke menh ë thukul nõt ë kënë cop, ke bẽny-tuenj/ mẽndiir adhil bĩ kãk kan ya löõi :

- Menh ë thukul abĩ kan ya cõk apin
- Kuat ë lëk ka awërak cĩ menh ë thukul ke gam ka raan thiökic kakek (nõñjiic Amat Aberpiny de Rëer) cĩ kek mat në lon ë tẽk de cup yic
- Kuer kök yenẽ ke kuõc rëer ë menh de thukul kek bĩ cup kake cĩ kan tĩñjiic.

YEKË KANJU KËK YE CUP BËÏ? YEÑU LËU BÏ XEN LOOI NA YA TAK LO DËK KE KUõC RËER Ë MENHDIË ACIE LËU BÏ CUP BËÏ?

Cup ee kuum ye tãu kuõc rëer rac arëtic. Menhdu alëu bĩ cop, na leer ë thukulic ka cenh ke lo ka jël ë thukulic ka tõõu në kuatë ë këk ë thukul yeke looi roor (nõñjiic cãth lo ka jël në kë loi yic), kek-

LON DE KUAT ËKA KUõC RËER BõTH KË:

- Kuõc rëer ë kuer yen lëu bĩ kë nõk kõc bëi, ye yic kë tak ë kõc nhĩim ka riëc, tẽnẽ këkẽ pial ë gup, tiët ë rõt ka pĩr ë kuat de raan;
- Jõk de rëcdiit ë ka riõk ë këk ë cienj;
- Lon de këracc ka them de lon ë këracc ka met ë rõt në cuëer de këk ë cienj yic ke nyic
- Muõk, luoi ka yëc ka kuny de raandẽ bĩ kẽdõñ muk, luoi ka yëc de wel rac ka dhẽñ;
- Kuec ke cie gam në kuat ë kuer piõliic ku lek cõk ke nyuuth tẽnẽ raan ë luoi citmen bĩ ëkẽ nõk kõc, ye yic, tak ë kõc nhĩim ka riëc, tẽnẽ pial ë kõc gup, tiët ë rõt ka pĩr ë kuat ë raan;
- Gëk ke rëer keye raan dõ lat roor, racguõp, cuõp-piny ka yõr në wët de run kek tõ kaye; thuëët ë menh; tik/moc; kuan yenẽ ye nyic; nõk dõ në ye guõp; lon de; tẽny tõ në lõñic; muõl ë nom; amĩdhieth; ka cĩ cak në yen guõp; këde puõnde në muk ë baai ka tẽ lui yen; liëc; kuat;gẽm de;ka tẽ lui yen; kuer den ë tẽc; akutnom de nõk (na raan ë ruai ka tẽdõ) kekẽ raan cĩ nyic ke thiããk kekẽ ka tõ nhial kë;
- Gëk ke rëer në kuer cĩn kë puõth looi cõk arëc pĩr ku gël ë rõt ka dhõl ë piõõc ë kuat de mĩth ë thukuul kök

Ku

Të ye menhdu rëer thîn athiekic arët, cök yen alëu bî kaye menhdu ke kçor bî piöc yök bî thiöjñ nhom kekë muöök de pial ë gup, tiët ë röt ku pîr de mîth ë thukuul kök ku kçc lui në thukulic ku göör de muöök këk ajuier de piöc apuöth, cup yen aye yök ke yen ë kuer tönj tō.

Kuat ë thukuul abën aye kek kçor bî ya narj Stu-dent Engagement Policy (Wël ë Kuer ëtë yen Mîth ë Thukul cök aye rëer thîn) yen ye kuat ëkë tō në thukulic cök ançj njäth cî matic në yän kë lon ë rëer, rëer atheek, lo në nyindhie ku loi-loi ke calic në të bî thukul du ka loi röt tönçj menh ë thukul tök ya dhuök nhom thîn.

Yîn alëu ba thukul du nhia ba thiëc në bak de awërej de *Student Engagement Policy* (Wël ë Kuer ëtë yen Mîth ë Thukul cök aye rëer thîn) *ka lëu ba tîj në webthiaa den yic. Wël ke lon kân abi rëer ye njöth në thukulic juier ayeer ku abi ya calic de tæk de ee kaye ke njöth kë lon cînë ke teem köjth.*

www.education.vic.gov.au/school/principals/participation/Pages/engagepol.aspx

Yen athiekic ba muknhom lon lëu bî yîn amat kekë nhom de thukul/ mëndiir ë kuat ë thää kçor në kaam de cup yic, na cî cup cak thök ë luçi. Na ye yîn yök lon këne kakuuk dir yîn luçi nhîim, yîn alëu ba Community Liaison Officer (Raan Luui në kaam de thukul kekë kçc ë baai) dun thiök arët ke yîn ka yän kök ë kuçony cî kek göt në thök de athör kân cök.

YE ATHÖR XO BÏ THUKUL YA DHIL NË GËM XA?

Bëny-tuej /mëndiir ë thukul adhil bî yîn ya luöjöp ku menhdu në kë cîk tak në thää ka 48 yiic de thök amat de berpiny ë rëer.

Na ye të bëny-tuej / mëndiir ë thukul ye tak bî menhdu cop, yîn alëu bî yî dhil gëm awërej böth kân:

- *Awërej ë Luup de cup:*
- Bak de Pom ë Dhuum de Cup
- Athör kân.

YENJU YE TUÖL CÏ CUP RÖT THÖK Ë LUÇI? YE TËNO BÏ MËNHDIË LÇ Ë THUKULIC THÏN?

Na ye të yen run ye menh ë thukul ke dhil ë tō në thukulic, bëny-tuej / mëndiir ë thukul, ke cî jam kekë mëktëm muk abanjdit ë baai, adhil bî looi lon bî menhdu cök agöt rin në thukul dëtic cî akuma göt; göt rin në thukul ë piöc ë luçi yic; ka dçc rot mat ë luçi yic. Acir de luçi kân alëu bî laaric ku gam në amat de Tiëñj ë yic de Rëer yic.

Na ye të yen menh ë thukul cie nçj run yenë ke dhil ë tō në thukulic, bëny-tuej/ mëndiir ë thukul, ke cî jam kekë mëktëm muk abanjdit ë baai, alëu bî yîn ku menhdu gäm lëk ke thukuul, manëthëmaa ke piöc ë luçi ku akutnhîim ë luui de kçc yen ye kuer puoth ë lo tuej gäm menhdu.

Na ye të bî yen narj gääu në nyic ë nyin piny në thukul de piöc ë yam yic ku tëde piöc ë kuer ë luçi, ke thukul adhil bî kek gäm lon puoth bîk thöl agut bî nyic ë nyin piny thök ë luçi.

LËU BÏ XEN CUP Ë MËNHDIË DHUUM?

Ministerial Order 625 (Lönj de mëktëm ë minister 625) yen muk ë cup ye mîth ë thukuul yiëk riel bî cup ya dhuum.

Yîn alëu ba dhuum aya në nyin ë menhdu yic na ye të bî yîn kë ye menhdu lueel mat thîn and loi bî ya këde puön den yen looi.

Dhuum alëu bî looi në wët de kuer böth kë:

- Thukul akën kuer yenë ke cup looi kuany cök
- Kuer kekë cup bëi aye tîj kake cie puoth
- Të nçj menh ë thukul akököl de rëer cie puothic, kek cîn akëj ë nhîim ku kuer ë kuçony cî kek luöji.
- Kök kek cök këj piny.

Yin alëu bi yi gam pom e dhuum te ci yin awerej e loj de cup e menhdu yok. Pom kan akor bi thioj ku tooc e thukul e menhdu yic ne nin ke thukul ka 10 yiic na yuic ba dhuum. Yen aye yuic ba ya kuany cok kek e thukul e menhdu ba nyic lon kek yen yok.

YENJU LEU BI ROT LOOI NE THAA DE DHUUM E CUP?

Emitöj cinë Pom de Dhuum e Cup yok ne thukul, yen abi cenh nom tuej tene Mektëm Muk e baai loj e bi ke loi thin.

Regional Director (Raan muk Mektëm de Baai loj e) abi dhuum du tinj ku them bi lon ben cup de menhdu cok atö thin ka geeric

Ne tieej de yic de dhuum, Raan lui ne Mektëm de Baai loj e alëu bi Akutnom de Tieej eyic de Cup kuany bik luj e menhdu yetok tinj

Na ye te cinë ERP kuany, lon de ee bi :

- Gem de purtha tene yin ku jol ya menhdu bi we piñ: ku
- Awerej e lek juir tene Regional Director bi yen kony ka them bi lon ben cup de menhdu cok atö thin ka geeric.

Ne lek juic ne kuer kanic yin alëu ba bak de Kuer e Weët

www.education.vic.gov.au/school/principals/participation/Pages/studengage.aspx

NA YE TE CINE DHUUM CUAT, YENJU BI MENHDIË LOOI KE TIT NE TEK AKER DE CUP?

Thukul e menhdu alëu bi dhac ke loi ajueer de nyic e nyin piny yen ci tak ne amat ne the Behaviour Review Conference tinj

www.education.vic.gov.au/school/parents/behaviour/Pages/faqs.aspx

Na ye te yen run ye menh e thukul ke dhil e tö ne thukulic, kan anojic bi thukul menhdu yiek lon puoth lo tuej agut bi cok/nyic e nyin piny ne thukul e piooc, yan e piooc e luoi ka purtha e luoi dñ rot looi, ka agut bi dhuum tak yic (kuat ekë bi rot kan looi).

Na ye te yen menh e thukul cie noj run yene ke dhil e tö ne thukulic, beny-tuej/ mendir e thukul, alëu bi yin ku menhdu gam lek ke thukuul, manethëmaa ke piooc e luoi ku akutnhiim e luoi de koc yen ye kuer puoth e lo tuej gam menhdu.

Na noj ke diir yin ne kuer ne ke loi rot ka lon ci gam menhdu, yin alëu ba laeric kekë nom e thukul/mendir e thukul e menhdu ka Mektëm Muk baai loj e.

YENJU YE ROT LOOI TE CINE KE LOI THOL E TEK?

Na ye te cinë ke loi tak bi cup e menhdu cok atö thin ke yin abi luöj ne koc thook ne thaa ke 24 yiic ke cinë ke loi tak.

Na ye te ci Regional Director ye tak bi cup e menhdu ci mendir looi bi menhdu cop tö thin, ke mendir adhil bi kakë looi;

NA YE TE YEN RUN YE MENH E THUKUL KE DHIL E TÖ NE THUKULIC

- Gek ke loi lon acir ajueer de nyic e nyin piny de menh e thukul ne thukul, manethëmaa e piooc e kuer luoi, ka luoi yic.
- Gek ke gem menhe thukul lon puoth agut bi nyin piny e thukul, manethëmaa ci gatpiny e piooc e luoi ka ci luoi thol.

NA YE MENH THUKULIC, CI RUN ADHIL TÖ E THUKULIC KANHIM

Beny-tuej / Mendir e thukul alëu bi looi bi menh e thukul ku koc kok thioj thin gam lek ke thukuul kok, manethëmaa ci kek gatpiny kek e piooc e luoi ka luoi yene leu purtha puoth yiek menh e thukul.

Na ci Regional Director ye tak bi ke ci tak ne Mendir bi menhdu cop ræc ke mendir adhil bi ka böth ke dac kuany cok:

- Menh e thukul adhil bi dhuk e gön e rin ne thukulic
- Mendir adhil bi juier e Dhuk e Thukulic Ciir tene menh e thukul ke matic kekë menh e thukul, raan dñ thioj thin, ku dupiooc ken.
- Kek e cup ake ci göt adhil bi kek nyaai ne athior yene ka bi cienj athæer e menh e thukul göt thin ku CASES21
- Menh e thukul ku raan thioj thin adhil bi kek luöj kuer de get e juoc lon cinë cup nyaai ne ke yene kek e menh e thukul göt thin.

YE TĒNO LĒU BĪ XEN LŌ THĪN NĒ LĒK KŌK TŌ KA KUŌŌNY?

Student Engagement and Inclusion Guidance (Luoĭ atŏk ke Menh ě thukul ku Nyuuth ně Met thĭn) acĭ kuer ye mĕndiir dhil ě kuĕny ě cŏk juuir tĕ looi kek cup. Yĭn alĕu awĕrenĝ de nyuuth yŏk ě tĕn:

www.education.vic.gov.au/school/principals/participation/Pages/studengage.aspx

FAQs (Athiĕc yeke Dac Thiĕc) ke amĭdhiĕĕth ně wĕt tooc baai ku cup atŏ ně:

www.education.vic.gov.au/school/parents/behaviour/Pages/faqs.aspx

Kĕ tuenĝ yĭn alĕu ba jam kekĕ Community Liaison Officer ně mĕktĕm muk baai lŏŋ ě dun thiŏk (ka yenĕ ke jam piny)

MĒKTĒM DE PIŌŌC KU LŌ TUENĝ Ē MĪTH THII KOR Ē BAAI LŌŌŊ TŌK

NORTH EASTERN VICTORIA REGION

Imel: nevr@edumail.vic.gov.au

Benalla

Thanduĝ de Thŏŏn PO Box 403, Benalla, Victoria 3672

Thanduĝ de Thŏŏn 150 Bridge Street East, Benalla, Victoria 3672

Puun: (03) 5761 2100

Fax/pakth: (03) 5762 5039

Glen Waverley

Tĕ yen thĭn: Level 3, 295 Springvale Road, Glen Waverley 3150, Victoria

Puun: (03) 9265 2400

Fax/pakth: (03) 9265 2444

NORTH WESTERN VICTORIA REGION

Imel nwwr@edumail.vic.gov.au

Bendigo

Thanduĝ de Thŏŏn PO Box 442, Bendigo, Victoria 3552

Thanduĝ de Thŏŏn 7-15 McLaren Street, Bendigo, Victoria 3550

Puun: (03) 5440 3111

Fax/pakth: (03) 5442 5321

Coburg

Thanduĝ de Thŏŏn Locked Bag 2001, Coburg, VIC 3058

Thanduĝ de Thŏŏn Level 2, 189 Urquhart Street, Coburg, VIC 3058

Puun: (03) 9488 9488

Fax/pakth: (03) 9488 9400

SOUTH EASTERN VICTORIA REGION

Imel: sevr@edumail.vic.gov.au

Dandenong

Thanduĝ de Thŏŏn PO Box 5, Dandenong 3175

Thanduĝ de Thŏŏn 165-169 Thomas Street, Dandenong 3175

Puun: (03) 8765 5600

Fax/pakth: (03) 8765 5666

Moe

Thanduĝ de Thŏŏn PO Box 381, Moe, Victoria 3825

Thanduĝ de Thŏŏn Corner Kirk and Haigh Streets, Moe, Victoria 3825

Puun: (03) 5127 0400

Fax/pakth: (03) 5126 1933

SOUTH WESTERN VICTORIA REGION

Imel swvr@edumail.vic.gov.au

Ballarat

Thanduĝ de Thŏŏn 109 Armstrong Street North, Ballarat, 3350

Puun: (03) 5337 8444

Fax/pakth: (03) 5333 2135

West Footscray

Thanduĝ de Thŏŏn Level 3, Whitten Oval, 417 Barkly Street, West Footscray, 3012

(lŏŋ thĭn ně kuer yŏt thok nŏŋ magŏrŏĵk ye rŏt lep)

Puun: (03) 9291 6500

Fax/pakth: (03) 9291 6565

Geelong

Thanduĝ de Thŏŏn PO Box 2086, Geelong, Victoria 3220

Thanduĝ de Thŏŏn 5A Little Ryrie Street, Geelong, Victoria 3220

Puun: (03) 5225 1000

Fax/pakth: (03) 5225 1099

KUᶒNY DŎ MET RŎT THĪN

Lany de amidhiēth Victoria

Puun: 13 22 89 – 8am to midnight 7 days a week

Lany de amidhiēth ee telepun ē jĳĳēm nhom tēnē amidhiēth ku amĳmuuk ke mĳth puᶒc dhiēth agut run ke thiēēr ku bēt.

Amĳdhiēth ke Victoria

Puun: (03) 9380 2158 or 1800 032 023 (kᶒc yup roor ke pēc)

Webthiaat: www.parentsvictoria.asn.au

Akutnom cĳ gātpiny de Piöc ē Kᶒc Aboriginal Victoria

Puun: (03) 9416 3833

Webthiaat: www.vaeai.org.au

Kony-kony ke Pĳal ē guᶒp de Muᶒl Menh ku Riēnyhti

Puun: 1300 767 299

Webthiaat: www.health.vic.gov.au/mentalhealth/services/child/

Amatnhom de Gēl ē Mĳth

Puun: (03) 9450 0900

Webthiaat: www.cps.org.au

Athāāth de mēenē ē kᶒc ke Australia

Puun: (03) 9874 3922

Webthiaat: www.childhood.org.au/website/default.asp

Akut de manēthēmaa ē thukul ke kᶒc ē Victoria

Puun: (03) 9808 2499

Webthiaat: www.asciv.org.au/ASCIV/Welcome.html

Akut de manēthēmaa ē thukul ke kᶒc ē Victoria

Puun: (03) 9429 5900

Webthiaat: www.viccco.org.au/

Akutnhom de cieᶒ kuᶒt de kᶒc ē Victoria

Puun: (03) 9208 3184

Webthiaat: www.multicultural.vic.gov.au/